

עיר וקדיש מן שמיא נחית

זא תשבת מפי זרעו

ספר נפש עובדיה

בזוהר דא יפקון מן גלותא

והמשכילים יזהרו כזוהר הרקיע

ספר

נפש עובדיה

על הלכות נטילת ידים, וברכת המזון

פרק א'

מוסר והלכות נטילת ידים

השכר הגדול לנזהר בנטילת ידים לסעודה כהלכתה, והעונש הקשה למי שאינו נוטל ידיו לסעודה כהלכה

א. מי שאינו נזהר ליטול ידיו כשצריך, ואיך שצריך, יורד מנכסיו וכאילו נכרת מזה העולם לתקופה זו^א.

ב. מי שאינו נוטל ידיו כמו שצריך - סימן רע הוא לו, השי"ת לא ימחול לו על כך^ב ונקרא אפיקורס^ג.

ג. בשמים מוציאים אותו מכלל ישראל ולא יזכה לחלק לעולם הבא לאחר מותו^ד.

ד. לאחר מותו יתגלגל במים^ה יש אומרים שנהיה צפרדעי, אם היו יודעים איזה צער זה להתגלגל במים לא היו מפסיקים לבכות^ו.

ה. השי"ת לא יצילו מצרה רח"ל ואם יבואו עליו גזלנים לא תהיה עליו שמירה מן השמים והם יוכלו לשדוד ממנו את כל רכושו^ז. לכן בזמן שגניבות הן מעשה של יום ויום ומצוי מאוד שאנשים - אין להם פרנסה התפקיד של כל יהודי להתחזק בנטילת ידים ולעורר את אשתו וילדיו על כך^ח. העבירה שלהם על חשבוננו וגם העונש מפני שיכל ללמדם^ט.

ו. מי שאינו נוטל ידיו כהלכה מביא עוני לעולם. הצרות והיסורים שהעניים סובלים הוא אשם בכך, ולכן לאחר מותו לא תהיה לו מנוחה, בדיק כמו רוצח ששופך דם מפני שבגללו כבר מתו הרבה אביונים^י.

ז. טומאה שורה על ידיו לכן נוטלים ידים לפני הסעודה כדי להסיר את הטומאה, ומי שאינו נזהר בזה - הלחם שאוכל טמא והוא מדבק בסטרא

(א) אורח חיים סימן קנ"ח סעיף ט.

(ב) תנא דבי אליהו - רוקח - אליהו רבא סימן קנ"ח ס"ק ו'.

(ג) שולחן הסהור מאת הגאון הקדוש מקאמארנא וזכותו יגן עלינו ועל כל ישראל - סימן קנ"ח.

(ד) ספר הקדוש שבת מוסר פרק ט"ז בשם צוואת רבינו אליעזר הגדול זי"ע.

(ה) שער הגלגולים הקדמה כ"ב.

(ו) שער הגלגולים הקדמה כ"ב שם.

(ז) שולחן הסהור מאת הגאון הקדוש מקאמארנא זי"ע בשם הזוהר הקדוש.

(ח) יפה ללב סימן קנ"ח סעיף קטן ו' - זוהר הקדוש פרשת פקודי דף ר"ג עמוד ב"ת.

(ט) ספרי מוסר

(י) מסכת שבת דף נ"ד.

(יא) קיצור ספר הקדוש שני לוחות הברית הלכות נטילת ידים בשם חכמי האמת

הלכות והכנות לנטילת ידיים:

א. בכל חלק ממצות נטילת ידיים מונחים סודות י"י נעלים: הנטילה, הכלי, שפשוף הידיים, ניגוב הידיים, הברכה וכו', לכן יהיה נזהר בכל אחד מהם י"י.

ב. לפני הנטילה יבדוק את ידיו אם אין עליהם חציצה כ כדי שלא תהי' לו חציצה - שאלה על הצפרניים יגזור אותם בכל ערב שבת קודש"א, גם את העורות ליד הצפרניים כב.

ג. ישתמש בספל שאין עליו שום חור או סדק אפילו יותר למעלה, וכן ספל שיוכל להכיל הרבה מים ופתחו רחב.

ד. יכין מגבת עוד לפני שנוטל ידיו שיוכל

אחרא רח"ל ועל ידי כך נהיה עני ונכרת מזה העולם י"י.

ח. כל העונשים שנזכרו לעיל נאמרו גם על אלו שאינם נוטלים ידיהם כראוי וכנדרש מפאת עצלות י"י.

השכר הגדול בעולם הזה לנוטלים ידיהם כראוי - סגולה לעשירות ולאריכות ימים

א. מי שנוטל ידיו עם הרבה מים זוכה לעשירות י"י. מי שאינו זוכה לעשירות זה מפני שעבירות אחרות מעכבות י"י. בכל זאת יהיה רגוע שהעושר שמור לו לעולם הבא ששם התענוג הוא אמיתי ולעשירות אין שעור וגבול י"י ויזכה גם ליראת שמים י"י.

יב) ספר הקדוש סדר היום דיני ברכת המוציא.

יג) ספר כף החיים סעיף ע"ד - בשם הפוסקים.

יד) שולחן ערוך אורח חיים סימן קנ"ח סעיף י' - זוהר הקדוש פרשת לך לך סוף דף פ"ז עמוד ב'.

טו) עיין ספר חיי אדם כלל ל"ו אות אל"ף - וספר כף החיים סימן קנ"ח אות פ'.

טז) ספר כף החיים סימן קנ"ח אות פ' שם.

יז) אחרונים סימן קנ"ח

יח) האר"י הקדוש גילה לנו על ידי תלמידו הקדוש רבינו חיים וויטאל זי"ע את כל סודות התורה וכוונות התפילה וגם עשה נפלאות וגילה לנו ברוח קדשו מקום קבורתם של כמה נביאים ותנאים ואמוראים ועוד קבורת הרבה צדיקים בארץ הקודש.

פעם אחת כשהבעש"ט הקדוש נטל ידיו לסעודה אמר לו תלמידו הרה"ק רבי נחמן הארדענקער זי"ע, שעל פי כוונות האר"י הקדוש יש לכוון בנטילת ידיים כוונה זו וזו, כוונה אחרת ממה שהבעש"ט הקדוש כוון באותה נטילה. הלילה כבר ירד ומפני שהנרות כבו הם ישבו בחושך. הבעש"ט הקדוש לבש צורה ופשט צורה, ותלמידו הכירו בו, שכעת נשמתו עולה למעלה, כך ישב הבעש"ט הקדוש זמן מה, והר"ר נחמן הארדענקער זי"ע נרדם. כשהקיץ משנתו שאלו הבעש"ט: "מה אתה אומר כעת?" ספר התלמיד שראה בחלומי והנה הוא במתיבתא דרקיע ושמע שמכריזים שהבעש"ט הקדוש ידרוש היום, נתאספו הרבה נשמות וגם האר"י הקדוש בתוכם, בתוך דרשתו פלפל הבעש"ט הקדוש עם האר"י הקדוש בכוונת נטילת ידיים, והאר"י הקדוש הורה לבעש"ט הקדוש שכעת יש לכוון כמו שהוא כיוון.

יט) אור צדיקים ודרך סעודה.

כ) משנה ברורה סימן קס"א, א'.

כא) כף החיים סימן קס"א סעיף קטן י"ד.

כב) אשל אברהם סעיף קטן קו"ף.

בשניה ויברך "על נטילת ידיים" (על פי קבלה צריך להרים ידיו)

ד. לאחר מכן ינגב היטיב ידיו עד שמרגיש שישב בכל המקומות, ביותר צריך להזהר בין האצבעות בקצה ובסוף היד.

ה. לא ינגב ידיו במגבת רטובה^{כז} ולא בבגדיו^{כח}.

ו. יברך וינגב ידיו הכי קרוב למקום ששם מברך המוציא ואוכל^{כט}.

ז. מתחילת הנטילה ועד שאוכל "המוציא" אסור לדבר^ל, אבל "אמן" מותר לו לענות אם שומע ברכה כשכבר נטל שתי ידיו^{לא}.

ח. אסור לעשות ברכה "על נטילת ידיים" רק אם רוצה לאכול לפחות 2 אונץ לחם (אחד ושליש מפרוסת לחם רגיל) עד ארבע דקות חצי מזה והחצי השני עד עוד ארבע דקות^{לב}.

עוד דינים חשובים:

א. אם אחד יוצא באמצע הסעודה לזמן ארוך יותר צריך שוב ליטול ידיו בלי ברכה כשחוזר^{לג}.

ב. אם נוגע במקומות המכוסים בשעת הסעודה או מגרד ראשו יטול שוב

מיד לנגב בה ידיו וכן לחם ומלח על השולחן. (וסכין - לחלה)

ה. ינגב היטיב ידיו ויגביה שרווליו עד המקום ששם נוטלים כדי שיטול ידיו ברווח כפי השעור.

ו. כשהספל כבר מלא במים ינגב את שתי הידיות של הספל^{לד}.

ז. יטול ידיו הכי קרוב לשולחן שאוכליד ויזהר שיהיה לכל הפחות באותו בית.

ח. לפני הנטילה יבקש על פרנסה [באיזה לשון שירצה] (או יאמר את המזמור: "מזמור לדוד ה' רועי לא אחסר" וגו'^{לה}).

סדר הנטילה:

א. יקח הכלי עם מים ביד ימין ויעבירו ליד שמאל, יטול יד ימין שלש פעמים, לאחר מכן יקח את הכלי ליד ימין ויטול את יד שמאל שלש פעמים.

ב. צריך לפסק אצבעותיו ולכופף מעט את קצה האצבעות למעלה ולשפוך המים מקצות האצבעות כשמזיז הספל באיטיות עד סוף ידיו^{לו}, כדי שהמים יגיעו לכל המקומות: בקצה האצבעות, בין האצבעות, על כף היד ועל סוף היד, לכן יטול ידיו עם הרבה מים כדי שיגיע לכל המקומות.

ג. לאחר הנטילה ישפשף היטיב יד אחת

(כג) חיי אדם כלל מ', פתחי תשובה סימן קס"ב, שולחן שלמה שם.
(כד) סימן קס"ו ואחרונים.

(כה) מגן אברהם ומשנה ברורה סימן קס"ו.

(כו) קיצור שולחן ערוך סימן מ' סעיף ד' ואחרונים בסימן קס"א.

(כז) אחרונים סימן קס"ב סעיף ח'.

(כח) דקשה לשכחה - מגן אברהם ופרי מגדים סימן קנ"ח.

(כט) כף החיים סוף סימן קס"ז בשם הפוסקים.

(ל) שולחן ערוך הרב סימן קס"ה סעיף א'.

(לא) אחרונים סימן קס"ו.

(לב) שיעורי תורה להגאון הקדוש רבי אברהם חיים נאה זצ"ל - ושיעור כדי אכילת פרס על פי שיעור הגאון בעל חזון איש זצ"ל.

(לג) סימן קס"א סעיף א'.

בספר אורחות חיים לט מהרה"ק ר' נחמן כהנא מספינקא ז"ל חתן הרה"ק בעל אמרי יוסף מספינקא זי"ע, שמעתי מכ"ק אדמו"ח זי"ע אשר שמע מפיו הקדוש של מרן אדמו"ר בעל דברי חיים מסאנץ אשר רבינו הקדוש רבי ר' שמעלקע מניקלשבורג היה לו שלוש מאות חומרות בנטילת ידיים לאכילה, וחשב גם אחד מהם מים ששאבו עכו"ם.

ומעשה ממרן החזון איש זי"ע, שבשמחה שהיו ציבור גדול, הביט מהצד ואמר, שמכל אלו שנטלו ידיים אולי רק אחד נטל כהלכה, (ע"כ), וזאת מפני שרבו דקדוקיה, ועל כן כל איש הירא את ה' ילמד היטב את הלכות נטילת ידיים, ויתיעץ עם תלמיד חכם מורה הוראה, כדי שיזכה לקיים את המצוה כהלכתה בשלימות.

מעשה בתלמיד חכם שנתגלגל בצפרדע חמש מאות שנים והבעל שם טוב תיקן אותו

בכתבי הבעל שם טוב נדפס מעשה מגלגול אחד וזה לשונו שם פעם אחת נכנס הרב הבעל שם טוב לעמקות גדול והלך בהתבוננות זה ג' ימים וג' לילות ולא ידע כלום מזה אח"ז הכיר שהוא מדבר גדול רחוק מאד ממקומו ויפלא מאד בעיניו על שנטה למדבר כזה

ידיו בלי ברכה, עד אז אסור לו לבלוע הלחם ל"י.

ג. אם הולך לבית הכסא באמצע האוכל יטול עוד הפעם ידיו כשחזרה"ל.

על כן יש להזהר מאוד בענין נטילת ידיים, הן בנטילת ידיים לסעודה והן בנטילת ידיים להטהר מטומאה - כגון: בקימה בבוקר, היוצא ממרחץ, הנוגע במקום מכוסה וכדומה, כי הוא יסוד גדול לטהרה, כמו שכתוב בשלחן ערוך אורח חיים ל"א אם אינו נוטל ידיו אם תלמיד חכם הוא שוכח תלמודו, אם אינו תלמיד חכם יוצא מדעתו, וכתב הא"י רבה"י דרצה לומר שנכנס בו רוח שטות ועל ידי זה בא לעבור עבירות רח"ל, כמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה ל"א אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות, דהיינו שהיצר הרע שולט עליו להכשילו בעבירה ואינו מרגיש כלל שעובר עבירה, מפני שיש בו רוח שטות, ואחר כך יצטרך לסבול את עונשי ויסורי גיהנם רח"ל עד שיתמרקו עוונותיו, על כן צריכים ללמוד הלכות נטילת ידיים בעיון גדול.

ג' מאות חומרות בנטילת ידיים לאכילה ידוע כי הרה"ק ר"ר שמעלקע מניקלשבורג זי"ע דקדק כל כך בנטילת ידיים לסעודה עד שהיו לו ג' מאות חומרות בנטילת ידיים. ומובא

(לד) חיי אדם סוף כלל מ'.

(לה) עיין פרטי הדינים בשולחן ערוך סימן קס"ד.

(לו) סימן ד' סעיף י"ח.

(לז) סימן ד' סעיף קטן י"ג.

(לח) סוטה דף ג' ע"א.

(לט) שלחן ערוך אורח חיים סימן ד' סעיף י'

(מ) מספר עמק המלך שער תיקוני תשובה, ובסופו של הספר יש שם שבחי האר"י זכרוננו לברכה, עיין שם.

יעבור יהודי או שיברך איזה ברכה או יחשוב איזה מחשבה בזה יכול להוציא יקר מזולל והבעל שם טוב עשה תיקון לנשמתו והעלה אותו עד שנשאר הצפרדע מת. (שבחי בעל שם טוב)

פרק ב'

מוסר והלכות ברכת המזון

א. התורה הקדושה מצוה אותנו "ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלוהיך על ארץ הטובה אשר נתן לך"... "יש חיוב מתורה אחרי כל פעם שאוכלים לחם לברך ברכת המזון!! וכתוב בספר החינוך שמי שמקפיד לברך הברכה הזאת כל ימי חייו בשמחה ובאהבה, מובטח לו!! שלא יחסר מזונו כל ימי חייו!! בואו וראו איזה הבטחה גדולה! אשר חייבים בה כל איש ואשה מישראל. וברבינו בחיי (פרשת עקב), כתב: "ולא תמצא בכל התורה בשום מקום שצוה הקב"ה שנברך שלומו כי אם במקום הזה "ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך", ומזה אמר דוד המלך ע"ה ואברכה שמך עיי"ש. [זאת הברכה היחידה שחייבים מדאורייתא].

ב. כתב הטור (או"ח סימן מ"ו): שהשיב רב נטרואי גאון ריש מתיבתא דמתא מחסיא, דוד המלך ע"ה תיקן מאה ברכות מא. כי בכל יום היה מתים מאה נפשות מישראל, ולא היו יודעים על מה היו מתים, עד שחקר והבין ברוח הקודש ותיקן להם לישראל מאה ברכות, וצריך כל אדם להזהר בהם. ובב"ח שם כתב: שהטור האריך בזה הענין, והביא מה שכתב רב נטרונאי, להורות שיזהרו לברך

ובודאי לא דבר ריק הוא ובתוך כך באה צפרדע גדולה עד מאד עד שכמעט לא הכיר איזה בריה היא, ושאל אותה מי אתה ויאמר כי הוא תלמיד חכם ונתגלגל בצפרדע זו.

ויאמר הבעל שם טוב תלמיד חכם אתה [ובזה הדבר העלה אותו הרבה]. ותספר לו כי זה ת"ק שנים שנתגלגל בה, והגם שהרב האר"י זכרוננו לברכה לחיי העולם הבא תיקן כל הנשמות, אך מגודל פשעיו הרחיקו אותו נדוד במקום שאין בני אדם מצויים בכדי שלא יתקנו אותו, ושאל לו הבעל שם טוב מה היה פשעו ויאמר כי הוא פעם אחת זלזל בנטילת ידיים שלא נטל ידיו כהוגן וקטרג עליו השטן, והשיבו לו כי אין להאשימו על עבירה אחת כי אם עבירה גוררת עבירה אם תוכל להכשילו בעבירה אחרת אזי גם זאת יחשבו לו, ונסהו בעבירה אחרת ונכשל בה ולא עמד בנסיון וכן שינה ושילש עד שכמעט עבר על כל התורה כולה והיה הפסק לדחות אותו שלא לקבל תשובתו, ועם כל זה אם היה דופק על שערי תשובה היו מקבלים אותו כידוע מאחר שיצא בת קול שובו בנים שובבים חוץ מאחר [חגיגה דף ט"ו].

זזה היה עונש על חטאתו לדחותו, אבל אם היה דופק על פתחי תשובה היו מקבלין אותו כי אין לך דבר שעומד בפני תשובה והשטן הסיתו ונעשה שכור גדול עד שלא היה לו פנאי להתבונן ולשוב ועבר על כל העבירות שבעולם, ומפני שגרם החטאים היה החטא הראשון שזלזל בנטילת ידיים לכן כשמת נתגלגל בצפרדע שהיא תמיד במים ושיהיה במקום שאין בני אדם מצויים כי כאשר

לברך על המזון כדי שיתברכו מזונות העולם עיי"ש. [והוא מפרש בתורה דהגשם התעכב מלבוא עד שבא אדם הראשון להתפלל על הגשם, ויש להמליץ "מלא ידינו מברכותיך", שיזכנו השי"ת לברך הברכות כראוי, ועל ידי זה, נזכה ל"מעושר מתנות ידך" שפע ברוח ובגשם אכ"ר].

ח. בשולחן ערוך או"ח (סי' קפ"ג סעיף ח') כתב: שלענין לשאול בברכת המזון מפני היראה או מפני הכבוד, יש מי שאומר שדינו כתפלת שמונה עשרה.

ט. ובמשנה ברורה (ס"ק ל') הכריע שאין שואלין ומשיבין כלל, שהחמירו בברכת המזון יותר מקריאת שמע עיי"ש. ובמ"ב (סימן קל"א סעיף ג'), מביא מהמג"א שאפילו תשמיש קל אסור לעשות, ואין צריך לומר שלא יעסוק בדבר שצריך לשים לבו אליו.

י. בשו"ע או"ח (סימן קל"א סעיף ג'), פסק המחבר שאסור לעשות מלאכה בעודו מברך.

יא. ובטורי זהב כתוב, שיש לזהר שלא לעיין אפילו בדברי תורה בשעה שמברך ברהמ"ז, כי זה מורה על היות הברהמ"ז אצלו רק על צד המקרה וההזדמן בעלמא עיי"ש, ואסור להטות אוזן לשמוע בשעת ברהמ"ז מה שאנשים אחרים מדברים.

יב. בנן איש חי בהלכות ברכת המזון (פרשת עקב), כתב: שד' ברכותיה דינם כתפילת שמונה עשרה, ואסור לענות בהם אפילו קדיש וקדושה וברכו, [גם בין

בעצמם המאה ברכות, ושלא יסמכו על עניית אמן, משום סכנת מיתת מאה מישראל בכל יום כמו שהיה קודם שתיקן דוד המע"ה ג' ברכות אלו.

ג. בבאר היטב (סימן קפ"ה) כתב: דבברכת המזון לא מצינו אות פ', לפי שכל המברך ברכת המזון בכוונה, אין שולט בו, לא אף ולא קצף, וכו' מב ומזונותיו מצויין לו בריוח ובכבוד כל ימיו (ספר החינוך, עטרת זקנים). והמדקדק יזהר לברך דוקא תוך הספר ולא בעל פה (ב"ח).

ד. עוד בבאר היטב שם: מעשה באחד שמת ונתגלה בחלום לאחד מקרוביו ואמר לו, בכל יום דנין אותי, על שלא הייתי מדקדק לברך כל הברכות בכוונת הלב, (ספר חסידים עיי"ש, ובספר אליה רבה).

ה. בשולחן ערוך (סימן קפ"ה סעיף ג'), כתב, יש מי שאומר דבעל הבית עם בניו ואשתו, צריך לברך בקול רם, כדי שיצאו בברכתו, (ע"כ). ובמשנה ברורה (שם ס"ק ג') כתב, ויש שכתבו דטוב לעולם לברך בקול רם, כי הקול מעורר הכוונה, ובפרט אם הוא שבת או ראש חודש, לא ישכח על ידי זה להזכיר מעין המאורע.

ו. בבעל הטורים (דברים ו-ז), כתב: דכל הזהיר במאה ברכות ינצל מצ"ח קללות ועוד שנים הכתובים בפסוק גם כל חלי וכל מכה עיי"ש.

ז. בכד הקמח כתב: אף על פי שהוא יתברך מקור הברכות, מצינו שהוא חפץ בברכות נבראו וכו' למען יהיה העולם הזה מתברך בשפע מזונות וריבוי הטובה, על כן באה מצות עשה בתורה

מב) מטעם זה יש שמקפידים גם בהרחמן שלא ימצא - פ' - ועל כן אין אומרים הרחמן הוא ירפאנו... ורפואת הגוף, אלא "הרחמן הוא ירפאנו רפואה שלמה" בלבד, ויכוון בלבו על הכל.

(הגה"צ רבי מאיר מזוז שליט"א ר"י כסא רחמים).

ואל האמת, שפעם אחת השכים לבית הכנסת, וראה שאדם אחד יושב לפני בית הכנסת, ובראשו כתר של עשבים, ופחד, וקרא ואמר לו [רבי בונם לנפטר], וכי אינך פלוני שמת עתה וקברתיך, אמר לו הן, ואמר ליה איך אתה באותו העולם ואמר היטב עד מאוד, ואמר ליה מה זכיות יש לך? והלא אתה היית אדם כל דהו, אמר ליה רק באותו זכות שהייתי אומר ברכות בקול נעים בבהכ"נ, בזכות זה הביאני בגן עדן ומכבדין אותי, וזה לך הסימן שאני הוא המדבר אליך, כי תראה בית יד חלוקי שקרוע שקרעת לי כשהלבשתי התכריכין, ושאל לו מה זה בראשך וענהו הם עשבים שבגן עדן^{מי} שנתתי בראשי, כדי לבטל ריח רע מעלי של זה העולם, כתבתי אני המחבר אלו המעשים, כדי שיראו יראי ה', ושישים אל לבו ויאמר שבחותיו של הקב"ה בקול נעים ובכוונה, ויזכה לגן עדן עכ"ל^ק. והמטה משה אחר שהביא עובדא הנ"ל, מוסיף: שעל אף שהיה איש פשוט, זכה למדריגה כה גדולה בעולם האמת, והכל בזכות אמירת הברכות במתינות ובקול נעים בבית הכנסת.

טז. הגאון ר' אלחנן ווסרמן זצ"ל, אמר: שכל המברך שלא בכוונה הוא כעובר על לאו ד"לא תעמוד על דם רעך", כי על ידי הכוונה בברכות ובפרט בברכת המזון יכול אותו אדם לעצור במקצת המגיפות, וכל המתעלם מזה הרי הוא כעומד על דם רעהו. (ועיי"ע בספר בשו"ת זבחו וזבחי צדק בהקדמה שהעתיק מכתבי האריז"ל, שאם אינו מכוון בברכות, הורג הנשמות המוגולות, עיי"ש). וידוע שהרה"ק רבי משה לייב מסאסוב זצ"ל, לא רצה לאכול

הפרקים] וצריך לישב בשעה שמברכים, ואין לעסוק בתשמיש קל אפילו כעין ניגוב ידיים, והכל משום שאין הפרש בינה לבין תפילת שמונה עשרה, כי אם שהתפילה בעמידה, וברהמ"ז נאמרת בשיבה. ויש שמזלזלים בברכת המזון לברך אותה במהירות מאוד, או שעוסק באיזה עסק בעת שמברך (מסדר כלים על השלחן וכדומה), וגם רומז בעיניו ובידיו לחבירו שימתין לו וכו', והתמיהה האריך אותו חסיד המהדר בכל מיני הידורים בכל מצוה ומצוה לקיימם כהלכתם, מזלזל כל כך במצוה דאורייתא כל כך חשובה מידי יום ביומו, ומברך כמצות אנשים מלומדה מחמת הרגל, ולבו כל עמו. עכת"ד. והצה"ק המגיד ממעזריטש זי"ע (בספר תולדות אהרן פרשת שופטים), כתב: לכוון בברהמ"ז אפילו יותר מתפלה, כי תפלה היא רק דרבנן, מה שאין כן ברהמ"ז הלא היא מדאורייתא.

יג. בשו"ע הרב (סי' קפ"ה סעיף ב'): כתב דלכתחילה צריך לזהר מאוד בכוונת הברכה, בפרט בברכת המזון, כיון שיש אומרים שאפילו כדיעבד לא יצא. ובבני יששכר בספר דרך פקודיך (הקדמה א' אות ג') כתב: "הא וודאי לדעתי אם לא כיוון בברכת המזון ואכל כדי שביעה דהוי מחויב דאורייתא, צריך לחזור ולברך, ולא אמרינן בזה ספק ברכות להקל, כיון דהברכה הזאת היא המצוה של תורה" עכת"ד.

יד. סיפור נורא - מה"אור זרוע" (ריש הלכות שבת) וזל"ק: ואני הכרתי יהודי אחד מוורמ"ש והיה קורין אותו רבי בונם, והיה זקן וקובר מתים, ושמעתי אל הנכון

בקבר ההוא קבור איש פלוני ושמו פלוני, ומענישים אותו עונש פלוני, על עוון פלוני, והיינו חוקרים על האיש ההוא, ומצאנו את דבריו נכונים ואמיתיים, וכאלה רבות וגדולות לא יכילם רעיון.

יז. הרב הקדוש רבי יצחק מסקוירא סיפר, שכאשר היה אביו המגיד הקדוש רבי מרדכי בעיר באהסלוב, הביא לו אחד מאנשי שלומו, דג גדול לכבוד שבת קודש. הרבי בכבודו ובעצמו השגיח ברוב כוונה על הכנת הדג ובישולו, וביליל שבת קודש אכל ממנו חלק גדול. אחר כך פנה אל בניו שישבו לידו ואמר: "אכלו נא מן הדג הזה שרדף אחרי דרך שלושים ערים, האיש אשר היה מגולגל בדג זה" הוסיף ואמר "היה בקי בש"ס בבלי וירושלמי, ספרא ספרי ותוספתא". (סיפורים ומאמרים יקרים).

אפילו בשר עופות בשום פעם רק כשראה ברוח קדשו שיש איזה גלגול בהעוף שצריך תיקון מיד.

טז. וזה לשון המהר"ח"ו (בספר שער הגלגולים הקדמה כ"ב דף כ"א ע"ב) **וכבר כמה פעמים הייתי עם מורי ז"ל [הוא האר"י החי] הולך בשדה, והיה אומר לי: הנה איש אחד הנקרא בשם כך, והוא צדיק ותלמיד חכם, ולסיבת עוון אחד פלוני שעשה בחייו, הוא עתה מתגלגל תוך אבן זה, או צמח זה, וכיוצא בו, כמו שיתבאר לקמן, ומעולם לא הכיר בו מורי ז"ל, והיינו חוקרים אחר הנפטר ההוא, והיינו מוצאים את דבריו כנים ואמיתיים, ואין להאריך בדברים אלו כי לא יכילם ספר, ולפעמים היה מסתכל מרחוק ת"ק אמה, בקבר אחד שבין עשרים אלף קברים אחרים, והיה רואה נפש המת הנקבר שם עומד על הקבר ההוא, והיה אומר לנו**

מד) **עוף מוכן לסעודה - שירד מן השמים:** שמעתי ממנו [מהגאון המקובל מוהר"ר דוד לוריא זי"ע"א] שאבי חותנו זכה להיות בין הקרואים אל המשתה והסעודה שעשה הגר"א זצ"ל, כשגמר פירושו על התיקוני זוהר, ונתן לו חלק מהעוף הפטום שהמציאו לו מן השמים לבא על שולחנו (עיין מעלות הסולם הערה י"ט, שם כתוב ספרא דצניעותא).

